

การเปรียบเทียบผลของการสอนทักษะการทวนซ้ำ
ด้วยวิธีบรรยาย การให้ตัวแบบและบทบาทสมมติ
แก่นักศึกษาจิตวิทยาการปรึกษา

นางสาวรัตนา นฤภัทร

003740.

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาจิตวิทยา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2524

A Comparison Of The Results Of Teaching
Restatement Skills Through Lecturing,
Modeling And Role Playing
To Student Counselors

Miss Ratana Narupatr

ศูนย์จิตวิทยาการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirement

for the Degree of Master of Education

Department of Psychology

Graduate School

Chulalongkorn University

1981

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การเปรียบเทียบผลของการสอนทักษะการทวนซ้ำด้วยวิธีบรรยาย การให้ตัวแบบและบทบาทสมมติแก่นักศึกษาจิตวิทยาการปรึกษา

โดย

นางสาวรัตนา นฤภัทร

ภาควิชา

จิตวิทยา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรพรรณราย ทรัพย์ะประภา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

[Signature] .....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประดิษฐ์ นุนนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

[Signature] .....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เกษมศักดิ์ ภูมิศรีแก้ว)

[Signature] .....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุภาวรณ์ โคตรจรัส)

[Signature] .....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต)

[Signature] .....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรพรรณราย ทรัพย์ะประภา)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์   การเปรียบเทียบผลของการสอนทักษะการทวนซ้ำด้วยวิธีบรรยาย การให้
 ตัวอย่างและบทบาทสมมติ แก่นักศึกษาจิตวิทยาการปรึกษา
 ชื่อนิสิต   นางสาวรัตนา นฤภัทร
 อาจารย์ที่ปรึกษา   ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรณราย ทรัพย์ะประภา
 ภาควิชา   จิตวิทยา
 ปีการศึกษา   2524

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลของการสอนทักษะการทวนซ้ำด้วย
 วิธีสอน 3 แบบ คือ การบรรยาย การให้ตัวอย่างและบทบาทสมมติแก่นักศึกษาจิตวิทยาการปรึกษา
 กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตชั้นปีที่ 3 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่กำลังเรียนวิชา 417-313
 การวัดทางจิตวิทยา ภาคต้น ปีการศึกษา 2524 สุ่มตัวอย่างแบบง่ายคืนนิต 33 คน จากนั้น
 สุ่มแบบไม่เจาะจงเข้ารับเงื่อนไขการทดลอง 3 เงื่อนไข คือ กลุ่มบรรยาย กลุ่มให้ตัวอย่างและ
 กลุ่มบทบาทสมมติ การวิจัยนี้เป็นการทดลองแบบแยกส่วน (Split-Plot Design) ซึ่งมีวิธี
 สอนทั้ง 3 วิธีและจำนวนครั้งของการสอนเป็นตัวแทนอิสระ และมีการวัดซ้ำใน 1 ตัวแปรคือ
 การสอนซ้ำเป็นครั้งที่ 2 มีผลสัมฤทธิ์ของการเรียนเรื่องทักษะการทวนซ้ำเป็นตัวแทนตามโดย
 มีสมมติฐานการวิจัยว่า (1) ผลสัมฤทธิ์ของการเรียนทักษะการทวนซ้ำของกลุ่มที่สอนด้วยการ
 บรรยายการให้ตัวอย่างและบทบาทสมมติแตกต่างกัน (2) ผลสัมฤทธิ์ของการเรียนทักษะการ
 ทวนซ้ำของกลุ่มที่สอนด้วยวิธีสอนทั้ง 3 จากการสอนครั้งเดียวและสอน 2 ครั้งแตกต่างกัน
 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แผนการสอนแบบบรรยาย เทปโทรทัศน์ที่ใช้แสดงตัวแบบ
 บท (script) สำหรับแสดงบทบาทสมมติ และแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ของการเรียนทักษะการ
 ทวนซ้ำ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การวิเคราะห์ความแปรปรวน 2 ตัวแปรด้วยวิธี
 วัดซ้ำ 1 ตัวแปร (Two-Factor Analysis of Variance Repeated Measure On
 One Factor) และการเปรียบเทียบพหุคูณด้วยวิธีการที (T-Method) ของทูเก้ (Tukey)
 ผลการวิจัยสนับสนุนสมมติฐานการวิจัยทั้ง 2 ข้อ ที่ระดับนัยสำคัญ .01 และจากผลการเปรียบเทียบ

เทียบพหุคูณระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ของการเรียนทักษะการทวนซ้ำ ด้วยวิธีสอน ทั้ง 3 แบบ ปรากฏว่า วิธีสอนแบบบทบาทสมมติเป็นวิธีสอนที่ให้ผลสัมฤทธิ์สูงที่สุดรองลงมาคือ วิธีสอนแบบให้ตัวอย่างและบรรยายตามลำดับ และผลสัมฤทธิ์ของการเรียนทักษะการทวนซ้ำของ ทั้ง 3 กลุ่มจากการสอน 2 ครั้งสูงกว่าผลสัมฤทธิ์จากการสอนครั้งเดียวอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ

.01

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title A Comparison Of The Results Of Teaching Restatement Skills Through Lecturing, Modeling and Role Playing To Student Counselors.

Name Miss Ratana Narupatr

Thesis Advisor Assistant Profersor Parnarai Sapayuprapa, Ph.D.

Department Psychology

Academic Year 1981

Abstract

The purpose of this study was to compare the effects of teaching restatement skills through three different teaching strategies, i.e. through lecturing, modeling and role-playing. The sample included 33 counselor students, selected at random from the 50 third year undergraduate students registered for the course "Psychological Testing" (417-313) during the first semester of 1981, at the Faculty of Education, Chulalongkorn University. These subjects were randomly assigned to 3 groups of 11 students each. Each group was exposed to one of the different teaching strategies : lecturing, modeling and role playing. Data were analyzed according to the split-plot design. Independent variables included the three teaching strategies and the number of times each strategy was used. The dependent variable was achievement scores on a test to measure learning and skills about restatement skills. The following hypotheses were tested : (1) the 3 different strategies of teaching produce different levels of achievement about restatement skills

(2) there is a difference in the level of achievement between the subjects who were exposed to a particular strategy only once and those who were exposed to it twice. The instruments used included a lecturing lesson plan, a videotape for presenting models, scripts for role-playing and achievement tests. The data were analyzed through the computation of the two-factor analysis of variance repeated measure on one factor and the multiple comparison by the T-method of Tukey. Findings supported both hypotheses at the .01 level of significance. Further analysis showed that role-playing produced the highest level of achievement, followed by modeling and lecturing. Achievement after having been taught twice was higher than after one time for all teaching strategies at the .01 level.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

บนถนนสายยาวของการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยได้รับความกรุณา ความช่วยเหลือ ตลอดจนได้สัมผัสกับความงามของชีวิตอันเปรียบเสมือนพลังใจอันยิ่งใหญ่ให้กับผู้วิจัยให้สามารถจบงานชิ้นนี้ลงไคด้วยดีซึ่งความงดงามของชีวิตในช่วงนี้เกิดจากความกรุณาและน้ำใจของอาจารย์หลายท่านที่เป็น "ผู้ใหญ่" แก่ผู้วิจัยเสมอมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้ด้วยท่านเหล่านั้นคือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรพราย ทรัพย์ประภา อาจารย์ที่ปรึกษาที่กรุณาตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์อย่างดี อาจารย์ ดร.โสรัจ โปธิแก้ว ผู้ส่งมอบความงดงามให้แก่ชีวิตผู้วิจัย ให้เกิดความงอกงามขึ้นอย่างแท้จริง อาจารย์ผู้ใหญ่กำลังใจและเป็นพี่เลี้ยงของลูกศิษย์เสมอมา อาจารย์ ดร.สมโรจน์ เอี่ยมสุภานิต ผู้ให้ความเอาใจใส่และติดตามการทำงานของผู้วิจัยอย่างสม่ำเสมอ อาจารย์ ดร.จัน แบริ ผู้กรุณาตรวจสอบความถูกต้องของเครื่องมือและให้ข้อสังเกตที่มีคุณค่าและเป็นประโยชน์ต่องานวิจัย อาจารย์ ดร.ชัชพร อูวรรณโณ ผู้ให้ความกระจ่างกับรูปแบบของการวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชุมพร ยงกิตติกุล ผู้กรุณาให้ออกาสและเวลาในการเก็บข้อมูลไหลลื่นไปด้วยดี เพื่อนร่วมรุ่นทุกคนมีส่วนร่วมสุขทุกข์และให้ความรักที่อบอุ่นแก่ผู้วิจัย และสุดท้ายก็คือผู้ช่วยเหลือทุกท่านที่ผู้วิจัยมิไคเอยนามไว้ ณ ที่นี้ให้สิ่งที่ดีงามแก่ผู้วิจัย ซึ่งผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งอย่างหาที่เปรียบมิไคและท้ายที่สุดนี้ ด้วยความรักและความห่วงใยของคุณยายและคุณแม่ ไคเป็นแรงใจอันยิ่งใหญ่ที่ทำให้วิทยานิพนธ์นี้ เกิดขึ้นและสิ้นสุดลงอย่างสมบูรณ์ในตัวของมัน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
รัตนา นฤภัทร

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	๗
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๘
กิตติกรรมประกาศ	๙
รายการตารางประกอบ	๑๑
รายการแผนภูมิประกอบ	๑๑
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	45
แบบของการวิจัย	45
สมมติฐานการวิจัย	46
ขอบเขตของการวิจัย	46
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	46
คำจำกัดความเฉพาะ	47
2 วิธีดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูล	49
กลุ่มตัวอย่าง	53
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	54
การดำเนินการวิจัย	55
3 ผลการวิจัย	59
4 อภิปรายผลการวิจัย	71

บทที่	หน้า
5 สรุปการวิจัยและขอเสนอแนะ	77
บรรณานุกรม	82
ภาคผนวก ก	85
ภาคผนวก ข	89
ประวัติ	123

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนสัมฤทธิ์ผลการเรียนเรื่องทักษะการทวนซ้ำของทั้ง 3 กลุ่ม จำแนกตามจำนวนครั้งที่สอน	59
2	การวิเคราะห์ความแปรปรวน 2 ตัวแปรควยวิธืวัดซ้ำ 1 ตัวแปร	63
3	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรวมของคะแนนสัมฤทธิ์ผลการเรียนเรื่องทักษะการทวนซ้ำที่เรียนควยวิธืสอน 3 วิธื คือ บรรยาย การให้ตัวแบบ และบทบาทสมมติ	65
3.1	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนสัมฤทธิ์ผลการเรียนเรื่องทักษะการทวนซ้ำที่เรียนควยวิธืสอนแบบบรรยายการให้ตัวแบบและบทบาทสมมติจากการสอนครั้งเดียว	67
3.2	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนสัมฤทธิ์ผลการเรียนเรื่องทักษะการทวนซ้ำที่เรียนควยวิธืสอนแบบบรรยายการให้ตัวแบบและบทบาทสมมติจากการสอนครั้งที่ 2	68
4	การวิเคราะห์ความแปรปรวน 2 ตัวแปรควยวิธืวัดซ้ำ 1 ตัวแปร	86
5	ค่าดัชนีระดับความยากง่ายของแบบทดสอบแต่ละขอ	120
6	ดัชนีค่าอำนาจจำแนกของขอสอบแต่ละขอ	122

รายการแผนภูมิประกอบ

แผนภูมิที่		หน้า
1	รูปแบบการฝึกอบรมนักจิตวิทยาการปรึกษา (Pokaew's Model)	2
2	ลำดับขั้นประสบการณ์การสอนทักษะมนุษยสัมพันธ์	7
3	กรวยประสบการณ์	22
4	ไตรภาคี	31
5	การสุ่มตัวอย่าง	54
6	การเก็บข้อมูล	56
7	กราฟแท่งเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนสัมฤทธิผลการเรียนเรื่องทักษะการทวนซ้ำของผู้รับการทดลองทั้ง 3 กลุ่ม จำแนกจำนวนครั้งที่สอน	60
8	กราฟแท่งเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรวมของคะแนนสัมฤทธิผลการเรียนเรื่องทักษะการทวนซ้ำของผู้รับการทดลองที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบบรรยายการให้ตัวแบบและบทบาทสมมติ	61
9	กราฟเส้นตรงเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนสัมฤทธิผลการเรียนเรื่องทักษะการทวนซ้ำของผู้รับการทดลองทั้ง 3 กลุ่ม จำแนกตามจำนวนครั้งที่สอน	62

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย